

Quản lý cụm công nghiệp còn nhiều bất cập

(tiếp theo và hết)

KỶ 2: Ô NHIỄM MÔI TRƯỜNG TỪ CỤM CÔNG NGHIỆP

Công ty TNHH May xuất khẩu Quang Huy (cụm công nghiệp Nguyên Xá, Vũ Thu) có trên 230 lao động nhưng nước thải sinh hoạt, khu nhà bếp chỉ được xử lý sơ bộ trước khi xả ra môi trường.

Thái Bình hiện có 42 cụm công nghiệp (CCN) được phê duyệt quy hoạch chi tiết, đã đi vào hoạt động với trên 256 doanh nghiệp hoạt động sản xuất, kinh doanh. Tuy vậy, các CCN chủ yếu phát triển theo mô hình đa ngành, chưa thực sự quan tâm đến các vấn đề về môi trường, tác động tiêu cực tới môi trường sống xung quanh.

CCN Thái Phương (Hưng Hà) có 19 doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh, lĩnh vực chủ yếu là dệt khăn, tạo việc làm cho

khoảng 1.300 lao động. Tuy nhiên, tình trạng ô nhiễm môi trường tại đây đang ở mức báo động. Các doanh nghiệp, cơ sở tẩy nhuộm khăn hầu như chưa có hệ thống xử lý nước thải công nghiệp và việc bảo hộ lao động rất sơ sài. Chính vì vậy, hóa chất tẩy nhuộm cứ được “vô tư” xả thẳng ra môi trường, ngấm vào nguồn nước, đồng ruộng của người dân. Những rãnh dẫn nước thải xung quanh CCN đen kịt, bốc mùi hôi thối, không khí ngột ngạt, khó thở. Hàng ngày người dân nơi đây bị “tra tấn” không chỉ bởi bụi,

tiếng ồn mà còn cả mùi hôi thối từ các cơ sở tẩy nhuộm và từ con sông dẫn nước chảy dọc quanh làng. Đưa chúng tôi đi dọc con sông Tân Việt và sông Đồng Buộm chạy qua địa phận thôn đã bị đen ngòm, mùi hôi thối bốc lên nồng nặc, ông Nguyễn Xuân Thịnh, Bí thư Chi bộ thôn Phương La 3 bức xúc: Thời gian qua, các doanh nghiệp, hộ tẩy nhuộm nhiều lần bị UBND tỉnh, huyện ra quyết định xử lý vi phạm hành chính, quyết định cưỡng chế, yêu cầu chuyển địa bàn hoạt động do hành vi xả nước

thải vượt quy chuẩn kỹ thuật cho phép ra môi trường. Song chỉ được một thời gian, các doanh nghiệp lại bất tuân thủ, hoạt động trở lại và tiếp tục xả chất thải độc hại ra môi trường, khiến dòng sông ngày càng đen đặc, mùi rất khó chịu. Mỗi ngày, các cơ sở tẩy nhuộm xả nước thải từ 1.000 - 1.500m³, hàm lượng BOD5, COD, TSS vượt quá tiêu chuẩn Việt Nam cho phép từ 1,5 - 3 lần, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe của nhân dân. Việc xử lý các cá nhân, doanh nghiệp gây ô nhiễm môi trường đã kéo dài nhưng vẫn chưa có hồi kết. Mặc dù, hệ thống xử lý nước thải tập trung CCN Thái Phương đã hoàn thành từ nhiều năm nay nhưng đến nay vẫn chưa được đưa vào vận hành, sử dụng, gây bức xúc trong nhân dân về tình trạng ô nhiễm môi trường nước thải.

CCN Trần Lâm hiện có 16 doanh nghiệp đang hoạt động, tạo việc làm cho gần 600 lao động song vẫn chưa được đầu tư xây dựng hệ thống nước thải tập trung. Tại Công ty Cổ phần Thương mại tổng hợp và du lịch An Mỹ Phát, qua giám sát phát hiện Công ty cho Công ty Cổ phần Đầu tư QDH thuê lại đất sản xuất dây thít nhựa, xuất khẩu sang thị trường Nhật Bản. Theo báo cáo của Công ty, do chưa có hoạt động sản xuất phát sinh xả thải rắn cũng như nước thải sản xuất mà chỉ có nước thải sinh hoạt nên Công ty đã được đấu nối vào hệ thống cống nước thải sinh hoạt của CCN. Tuy nhiên, thực tế kiểm tra tại Công ty, hoạt động sản xuất dây thít có phát sinh chất thải

rắn nguy hại như cặn dầu nhớt trong sản xuất. Chất thải nguy hại này chưa được doanh nghiệp thu gom, ký hợp đồng với đơn vị chuyên môn để xử lý theo quy định. Tại CCN Nguyên Xá (Vũ Thu), Công ty TNHH May xuất khẩu Quang Huy vẫn đang sử dụng giấy xác nhận đăng ký bản cam kết bảo vệ môi trường của dự án đầu tư xây dựng xưởng thuê may của cơ sở may thuê Văn Long từ tháng 9/2008 dù đã chuyển đổi lĩnh vực sản xuất công nghiệp sang may từ tháng 1/2015. Với trên 230 lao động đang làm việc nhưng Công ty chưa có hệ thống xử lý nước thải mà chỉ có 2 bể chứa nước thải nhà vệ sinh và khu nhà bếp rộng từ 10 - 15m³ được thiết kế xây 3 ngăn lọc rác sinh hoạt trước khi xả thải ra môi trường.

Theo quy hoạch, đến năm 2020, toàn tỉnh quy hoạch 50 CCN với tổng diện tích 2.578,6ha; trong đó 45 CCN đã được thành lập với tổng diện tích quy hoạch 2.283,6ha, tỷ lệ lấp đầy 32,2% đất công nghiệp cho thuê, 76,08% diện tích đất thu hồi. Tuy nhiên, hiện nay hầu hết các CCN chưa có hệ thống xử lý nước thải

tập trung. Đối với chất thải rắn thông thường, chất thải rắn sinh hoạt, chất thải nguy hại và chất thải công nghiệp cơ bản được các cơ sở thu gom và hợp đồng với các doanh nghiệp có đủ điều kiện vận chuyển và xử lý. Nhưng việc thu gom, xử lý chất thải rắn tại CCN vẫn còn một số hạn chế, một số cơ sở có số lượng chất thải công nghiệp phát sinh ít vẫn còn thu gom xử lý cùng chất thải sinh hoạt.

Bảo vệ môi trường trong sản xuất công nghiệp là yêu cầu cấp thiết hiện nay, bởi đây chính là cơ sở để phát triển công nghiệp bền vững. Vì vậy, các cấp, các ngành và địa phương phải đặt mục tiêu bảo vệ môi trường song song với việc phát triển bền vững của ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp. Cần phải xem việc giải quyết ô nhiễm môi trường là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị; đồng thời nâng cao ý thức của chủ doanh nghiệp trong vấn đề bảo vệ môi trường. Có như vậy thì sự phát triển công nghiệp nói riêng và phát triển kinh tế - xã hội nói chung của tỉnh ta mới thật sự bền vững.

DƯC DUNG

Rác thải tràn lan trên sông Buộm tại làng nghề xã Thái Phương (Hưng Hà).

► Nâng cao nhận thức về lợi ích tham gia chuỗi giá trị liên kết sản xuất

Chiều ngày 19/9, tại xã Vũ Chính (thành phố Thái Bình), Hội Làm vườn tỉnh phối hợp với Hội Nông dân xã Vũ Chính tổ chức lớp tập huấn nâng cao nhận thức cho hội viên, nông dân về lợi ích tham gia chuỗi giá trị liên kết sản xuất.

Tham gia tập huấn, các đại biểu được thông tin về bệnh dịch tả lợn châu Phi và ảnh hưởng của dịch bệnh trong chăn nuôi; định hướng tái cơ cấu ngành Nông nghiệp tỉnh Thái Bình đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030; các chính sách của Nhà nước, của tỉnh về xây dựng, phát triển liên kết sản xuất; vai trò, trách nhiệm của các cơ quan quản lý, tổ chức có liên quan...

Đây là 1 trong 19 lớp tập huấn mà Hội Làm vườn tỉnh phối hợp tổ chức trong toàn tỉnh với nội dung về chuỗi giá trị liên kết sản xuất. Từ những thông tin tại lớp tập huấn, hội viên, nông dân có thể vận dụng trong điều kiện thực tế tại địa phương, tham gia xây dựng các mô hình nông dân liên kết với doanh nghiệp sản xuất theo chuỗi giá trị nông sản, góp phần tái cơ cấu ngành Nông nghiệp, thúc đẩy kinh tế nông thôn phát triển.

KHUÂN PHƯƠNG

► KIẾN XƯƠNG Tổng đàn trâu, bò và gia cầm tăng so với cùng kỳ

Do ảnh hưởng của bệnh dịch tả lợn châu Phi, toàn huyện Kiến Xương có 11.182 hộ chăn nuôi thuộc 37/37 xã, thị trấn phải tiêu hủy 58.566 con lợn mắc bệnh với tổng trọng lượng 2.685,9 tấn. Huyện đã cấp hơn 15.000 lít hóa chất cho các xã, thị trấn thực hiện công tác phòng dịch, tiêu độc, khử trùng. Từ ngày 20/8 đến nay không có địa phương báo cáo có lợn tiêu hủy do bệnh dịch tả lợn châu Phi.

Đàn lợn giảm mạnh do ảnh hưởng của dịch bệnh song tổng đàn trâu, bò và đàn gia cầm tăng lên. Tính đến tháng 9/2019, toàn huyện có 5.518 con trâu, bò (tăng 1,4%) và 1,88 triệu con gia cầm các loại (tăng 8,4% so với cùng kỳ năm 2018).

THANH HUYỀN

Chung tay chống rác thải nhựa

Cứ vào tuần thứ ba của tháng 9 hàng năm, khắp nơi trên thế giới lại tổ chức nhiều hoạt động thiết thực như thu gom, xử lý, tái chế chất thải; phổ biến, tuyên truyền cho cộng đồng... Chiến dịch năm 2019 được Liên hợp quốc tập trung vào vấn đề ô nhiễm rác thải nhựa, theo đó khuyến khích tất cả các quốc gia và địa phương cùng nhau hành động để chống lại ô nhiễm rác thải nhựa.

Học sinh Trường THCS Văn Lang (Hưng Hà) tham gia vệ sinh môi trường hưởng ứng chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn.

Tại Việt Nam, hưởng ứng chiến dịch năm 2019, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã lựa chọn chủ đề cho chiến dịch là “Hành động địa phương, tác động toàn cầu” trong đó tập trung chính vào vấn đề giảm thiểu, chống ô nhiễm rác thải nhựa. Đây là nội dung thiết thực, cấp bách trong bối cảnh nhiều quốc gia trên thế giới đang nỗ lực để loại bỏ ô nhiễm do rác thải nhựa, đồng thời kêu gọi cả hệ thống chính trị, các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp và người dân cùng chung tay chống ô nhiễm rác thải nhựa tại địa phương mình. Từ đó quyết tâm hành động và thực hiện mục tiêu đến năm 2021, các cửa hàng, chợ, siêu thị ở đô thị không sử dụng đồ nhựa dùng một lần; thực tế hiện nay, việc lạm dụng sử dụng túi nilon khó phân hủy, các sản phẩm nhựa, nhất là đồ nhựa dùng một lần đã và đang để lại những hậu quả khôn lường với môi trường.

Việt Nam đang đứng thứ 17 trong số 109 quốc gia có mức độ ô nhiễm rác thải nhựa lớn nhất trên thế giới. Việt Nam cũng là một trong những quốc gia có lượng rác thải nhựa ra đại dương nhiều nhất thế giới.

Hưởng ứng chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn năm nay, Sở Tài nguyên và Môi trường phối hợp với các sở, ngành, đoàn thể, các huyện, thành phố đồng loạt tổ chức triển khai thực hiện các hoạt động như: không sử dụng các sản phẩm nhựa dùng một lần tại các cơ quan, đơn vị; phát động phong trào thu gom, phân loại các sản phẩm dùng từ nhựa, bao bì, túi nilon và vận chuyển đến nơi tái chế, xử lý theo quy định. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về tác hại của chất thải nhựa, túi nilon đối với kinh tế - xã hội, môi trường và sức khỏe con người; treo băng rôn, pa nô tại các tuyến đường chính, cơ quan, trường học, doanh nghiệp và khu vực đông dân cư. Đồng thời, phát động các phong trào:

ngày hội tái chế, ngày hội sống xanh, ngày thứ bảy tình nguyện, ngày chủ nhật xanh, ngày không sử dụng túi nilon. Khuyến khích, kêu gọi các doanh nghiệp, siêu thị, chợ, trung tâm thương mại sử dụng các sản phẩm thay thế thân thiện với môi trường, từng bước giảm đến mức thấp nhất, hạn chế sản phẩm nhựa dùng một lần, khó phân hủy. Đặc biệt, mỗi người dân cần nêu cao tinh thần trách nhiệm, tích cực tham gia, tổ chức các hoạt động chống rác thải nhựa bằng các sáng kiến và hành động cụ thể, thiết thực. Thay đổi thói quen, nói không với các sản phẩm nhựa sử dụng hàng động ngày; sử dụng thay thế bằng các loại sản phẩm thân thiện với môi trường. Tham gia tích cực các hoạt động bảo vệ môi trường tại nơi sinh sống bằng những hành động nhỏ nhất như phân loại, tái chế, tái sử dụng chất thải, sử dụng tiết kiệm nguyên, nhiên liệu;

lên án kịp thời những hành vi gây ô nhiễm môi trường, thói quen sử dụng lãng phí tài nguyên, năng lượng... Ông Phạm Trường Sơn, Trưởng phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Tiên Hải cho biết: Là huyện ven biển, có chiều dài bờ biển trên 23km, người dân Tiên Hải ngoài việc sống dựa vào sản xuất nông nghiệp còn có nghề khai thác, nuôi trồng, chế biến thủy hải sản, chính vì vậy làm thế nào để kinh tế các hộ dân phát triển mà không làm gia tăng tốc độ ô nhiễm, suy thoái môi trường là điều rất quan trọng. Hưởng ứng chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn năm nay với chủ đề “Hành động địa phương, tác động toàn cầu”, hướng tới sự chung tay của cộng đồng trong việc chống lại ô nhiễm từ rác thải nhựa, các địa phương trên địa bàn huyện sẽ tổ chức các hoạt động ra quân làm vệ sinh môi trường, trồng cây xanh, thu gom rác thải tại bãi biển cồn Vành.

Chiến dịch làm cho thế giới sạch hơn do Australia khởi xướng từ năm 1993 và được Chương trình môi trường Liên hợp quốc phát động trên phạm vi toàn cầu, tổ chức vào tuần thứ ba tháng 9 hàng năm. Chiến dịch đã trở thành một sự kiện môi trường quốc tế thường niên quan trọng, thu hút sự tham gia hưởng ứng của hàng trăm triệu người và hơn 130 quốc gia. Việt Nam tham gia hưởng ứng chiến dịch từ năm 1994; đến nay đã được các bộ, ngành, đoàn thể, địa phương và đông đảo nhân dân hưởng ứng thông qua nhiều hoạt động thiết thực, hiệu quả.

MINH NGUYỆT

Nâng cao giá trị nông sản nhờ xây dựng nhãn hiệu tập thể

Quan tâm xây dựng, bảo hộ nhãn hiệu tập thể đã và đang mang lại nhiều tác động tích cực, góp phần nâng cao giá trị cho các mặt hàng nông sản. Sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến (Kiến Xương) là một minh chứng điển hình. Là thành viên của HTX Kinh doanh dịch vụ thủy sản xã Hồng Tiến, gia đình ông Hoàng Văn Phiệt, thôn Nam Hòa, xã Hồng Tiến có 3,5ha vùng bãi trồng cỏ để khai thác cáy, tôm, cá, rươi với thu nhập đạt 300 triệu đồng/năm, trong đó cáy là đối tượng mang lại thu nhập chính. Ông Phiệt cho biết: Mỗi tháng gia đình tôi khai thác khoảng 2 tạ cáy, một nửa trong số đó được dùng làm mắm, phần còn lại bán cho thương lái. Trước đây, mắm cáy được gia đình tôi sản xuất với quy mô nhỏ, chủ yếu phục vụ nhu cầu sử dụng của gia đình và người dân quanh vùng. Từ khi nhãn hiệu mắm cáy Hồng Tiến được công nhận và bảo hộ, dưới sự điều hành của HTX, quy mô và sản lượng mắm cáy của gia đình tôi sản xuất đã tăng lên đáng kể. Trung bình hàng tháng, gia đình tôi tiêu thụ hết 1 tạ cáy để làm ra 120 lít mắm cáy. Toàn bộ mắm cáy được HTX bao tiêu, giá thành cũng tăng từ 120.000 đồng/lít lên 200.000 đồng/lít.

Ông Phạm Quang Hiệu, Chủ tịch UBND xã cho biết: Hồng Tiến có khoảng 8km bờ bãi ở phía tả ngạn sông Hồng Hà 2, là vùng đất giao thoa giữa nước mặn và nước ngọt tạo ra nguồn nước lợ. Nơi đây được xem là môi trường lý tưởng để loài cáy sinh sống và phát triển. Với 100ha vùng bãi, trong đó có trên 60ha có thể khai thác cáy, cá; tận dụng được thuận lợi này, người dân đã khai thác và chế biến con cáy thành mắm và tạo ra được vị mắm cáy đặc trưng thơm ngon của vùng đất nơi đây. Nghề làm mắm cáy

của người dân Hồng Tiến tính đến nay đã gần 8 thế hệ trải qua công việc này. Trung bình mỗi năm, người dân khai thác trên 100 tấn cáy, trong đó 20% sản lượng được sử dụng làm mắm cáy, còn lại bán với các mục đích khác. Tháng 12/2017, sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến được Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) công nhận nhãn hiệu tập thể. Đây được xem là bước ngoặt lớn đối với sản phẩm truyền thống của địa phương bởi thị trường tiêu thụ được mở rộng ra cả nước, thậm chí ra nước ngoài; quy mô, tính chất sản xuất chuyên nghiệp hơn. Để phát triển nhãn hiệu mắm cáy Hồng Tiến, UBND xã đã giao HTX Kinh doanh dịch vụ thủy sản là đơn vị quản lý nhãn hiệu kiểm soát chặt chẽ số lượng, chất lượng mắm cáy mang nhãn hiệu cung ứng ra thị trường bằng việc định kỳ kiểm tra nồng độ đậm, nồng độ mặn, giám sát quy trình sản xuất bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm ở các hộ thành viên tham gia sản xuất.

Ông Trần Văn Kiềm, Giám đốc HTX Kinh doanh

dịch vụ thủy sản xã Hồng Tiến cho biết: Chúng tôi xác định việc xây dựng nhãn hiệu tập thể là việc làm khó nhưng việc bảo vệ và phát triển nhãn hiệu này lại càng khó hơn, do đó công tác kiểm soát chất lượng sản phẩm trước khi đưa ra sản phẩm mắm cáy Hồng Tiến được Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) công nhận nhãn hiệu tập thể. Đây được xem là bước ngoặt lớn đối với sản phẩm truyền thống của địa phương bởi thị trường tiêu thụ được mở rộng ra cả nước, thậm chí ra nước ngoài; quy mô, tính chất sản xuất chuyên nghiệp hơn. Để phát triển nhãn hiệu mắm cáy Hồng Tiến, UBND xã đã giao HTX Kinh doanh dịch vụ thủy sản là đơn vị quản lý nhãn hiệu kiểm soát chặt chẽ số lượng, chất lượng mắm cáy mang nhãn hiệu cung ứng ra thị trường bằng việc định kỳ kiểm tra nồng độ đậm, nồng độ mặn, giám sát quy trình sản xuất bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm ở các hộ thành viên tham gia sản xuất mắm cáy, đây đều là những hộ có kinh nghiệm trong làm

mắm cáy, quy mô sản xuất lớn và ổn định; quan trọng nhất là các hộ đều nhận thức được tầm quan trọng của nhãn hiệu tập thể từ đó nâng cao trách nhiệm trong sản xuất. Trung bình mỗi năm, HTX sản xuất khoảng trên 10.000 lít. Ngoài đẩy mạnh quảng bá, giới thiệu sản phẩm qua các hội chợ, triển lãm, HTX đã đầu tư in nhãn mác, hệ thống mã vạch truy xuất nguồn gốc trên sản phẩm. Mắm cáy Hồng Tiến được đóng gói bằng chai thủy tinh, chai nhựa với 4 dung tích khác nhau tạo thuận tiện cho người tiêu dùng, bao bì mang nhãn hiệu tập thể với giá bán 200.000 đồng/lít, trong khi mắm cáy cùng độ đậm cao, mùi vị đặc trưng, HTX tuyên truyền tới thành viên từ bỏ thói quen khai thác theo kiểu tận thu mà sử dụng nguyên liệu có chọn lọc. Cáy để làm mắm là những con cáy khỏe mạnh, tươi ngon, với trọng lượng khoảng 200 con/kg vì lúc đó nó có độ đậm cao nhất. Mười bốn sau khi mua về cũng phải bảo quản từ 6 - 8 tháng mới có thể sử dụng để làm mắm vì khi ấy muối sẽ không còn độ chát. Ngoài ra, để bảo tồn nguồn cáy tự nhiên, trong các tháng 2, 3, 8 âm lịch là thời điểm cáy sinh sản cần dừng mọi hoạt động khai thác. HTX hiện có 11 thành viên tham gia sản xuất mắm cáy, đây đều là những hộ có kinh nghiệm trong làm

Việc mắm cáy Hồng Tiến được nhà nước bảo hộ là điều kiện cần để người dân địa phương phát huy khả năng sản xuất, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, tổ chức sản xuất chuyên nghiệp, ổn định và bền vững hơn theo đúng quy trình để nâng cao chất lượng sản phẩm, xác định được tên tuổi và chỗ đứng trên thị trường, từ đó hiệu quả kinh tế và thu nhập tăng từ 20 - 30% so với trước. Nghề làm mắm cáy đang tạo ra cơ hội phát triển kinh tế và giải quyết việc làm cho người dân Hồng Tiến.

NGÂN HUYỀN

Chất lượng mắm cáy được kiểm soát chặt chẽ trước khi cung ứng ra thị trường.